

2^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Η μυθική μάντισσα Κασσάνδρα προέβλεπε, γενικώς ,πράγματα δυσάρεστα , γ'αυτό και οι άνθρωποι προτιμούσαν να μην την πιστεύουν.Δυστυχώς ,εμείς θεωρήσαμε «Κασσάνδρες» τους ειδικούς επιστήμονες που με τεκμήρια προειδοποιούσαν για το κακό που προξενεί η αλόγιστη πρόοδος στο περιβάλλον. Δεν θέλαμε να πιστέψουμε ότι οι βιομηχανίες βλάπτουν , στο όνομα του κέρδους , το οικοσύστημα. Ώσπου ήρθε η ώρα των επιστημόνων να δικαιωθούν με τις ραγδαίες μεταβολές του κλίματος και τη γενικευμένη λειψυδρία . Ο κόσμος ,όμως, ενώ αρχικά ευαισθητοποιήθηκε –απόδειξη τα οικολογικά κινήματα- αφέθηκε να συνεχίζει την αυτοκαταστροφική του συμπεριφορά σε βάρος της φύσης και , μάλιστα , με τη συναίνεση της επίσημης διεθνοποιημένης πολιτικής. Οι διασκέψεις για το περιβάλλον ήταν άκαρπες ,όπως εκείνες για την παγκόσμια φτώχεια. Οι πολιτικοί ακόμη περιφρονούν τους επιστήμονες χαρακτηρίζοντάς τους «Κασσάνδρες»

B1. Η μυθική μάντισσα Κασσάνδρα προέβλεπε συμφορές και βάσανα. Στην εποχή μας θεωρήσαμε «Κασσάνδρες» , δηλαδή πλανημένους και αρρωστημένους μελλοντολόγους , τους ειδικούς επιστήμονες που με τεκμήρια μας προειδοποιούσαν για το κακό που προξενεί , η αλόγιστη πρόοδος στο περιβάλλον. Δεν θέλαμε να πιστέψουμε ότι οι βιομηχανίες μας καταστρέφουν το όζον , υπερθερμαίνουν τον πλανήτη και προκαλούν ζημιές που επηρεάζουν αρνητικά ολόκληρο το οικοσύστημα. Οι περιβαλλοντολόγοι μάς προειδοποιούσαν για όλα αυτά , όμως ο αναπτυσσόμενος κόσμος εκώφευσε και συνέχιζε να πλουτίζει σε βάρος της μητέρας φύσης.

B1α) : «αφού δεν είχε...κανένα» : ευθύς λόγος

« ανάπτυξης» : ειρωνική χροιά

«καλύψουν το κενό» : μεταφορική χρήση του λόγου

«παγκόσμιες διασκέψεις για το περιβάλλον» : ορολογία

B1β) θητεύουν = ασχολούνται , δυσοίωνες = αρνητικές , προγνώσεις = προβλέψεις

διασπαθίσαμε = κατασπαταλήσαμε , προσηλωμένοι = αφοσιωμένοι ,

βουνεχών = έξυπνων , αθεράπευτη = ανίατη , σπασμωδικές = απότομες ,

κατεστημένο = καθιερωμένο , επίχρισμα = επάλειψη.

B1γ) Το δοθέν κείμενο έχει χαρακτηριστικά του άρθρου , αφού έχει θέμα με επικαιρικό χαρακτήρα (η αλόγιστη και συνεχής καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος) , το ύφος του είναι απλό , ώστε γίνεται κατανοητό στο ευρύ κοινό , κυριαρχεί η αναφορική λειτουργία της γλώσσας και , τέλος , κινείται στο χώρο της ερμηνευτικής δημοσιογραφίας.

B15) Όταν πρωταρχίσαμε να ειδοποιούμαστε από εκείνους για τους κινδύνους, για το φαινόμενο του θερμοκηπίου και την τρύπα του όζοντος, για την «ερημοποίηση» και την εξάντληση των πηγών, από την ακοή μας διατηρήθηκε ακέραιη η περηφάνια της και έτσι δεν διασπαθίστηκε η προσοχή μας σε μηνύματα ανούσια ή μελοδραματικά.

-Με την παθητική σύνταξη τονίζουμε κυρίως την πράξη του υποκειμένου, δηλώνουμε άγνοια ως προς το υποκείμενο ή αποκρύπτουμε το υποκείμενο. Ο λόγος αποκτά ποικιλία. Κυρίως, όμως, υπογραμμίζεται η πράξη, η ενέργεια και όχι το υποκείμενο που ενεργεί. Το ύφος είναι απρόσωπο και αντικειμενικό.

Γ. Τίτλος : Το φυσικό περιβάλλον υπό απειλή

Πολλοί καθημερινά διατυπώνουν την άποψη ότι ο άνθρωπος της Δύσης επιδεικνύει στυγνά τη δύναμή του στη φύση, χωρίς στο διάβα του να υπολογίζει τις συχνά ανεπανόρθωτες επιπτώσεις της συμπεριφοράς του αυτής. Λίγοι είναι εκείνοι που ακόμη εθελοτυφλούν, πιστεύοντας ότι ο πλανήτης είναι ακόμη υγιής και προσφέρει στον άνθρωπο το απόλυτο δικαίωμα να τον απομυζά και να τον αφαιμάσσει χωρίς φειδώ και αιδώ.

Όμως, εικόνες μιας γης γαλήνιας όπου όλα τα πλάσματα της ζούσαν αρμονικά έχουν παρέλθει ανεπιστρεπτή. Σήμερα, ο πλανήτης μας είναι άρρωστος από τη νόσο που ονομάζεται υλισμός, από την ακόρεστη δηλαδή δίψα για υλικά αγαθά.

Η βιομηχανική επανάσταση υπήρξε το κύριο εφιαλτήριο για τη διαμόρφωση της νέας κοσμοαντίληψης. Σύμφωνα με αυτή, η παραγωγική μηχανή έπρεπε να επιταχύνει διαρκώς τους ρυθμούς, της παράγοντας προϊόντα άγνωστα μέχρι τότε. Βέβαια, αυτή καθαυτή η παραγωγή ποτέ δε θα μπορούσε να εμφανίσει τους ραγδαίους αυτούς ρυθμούς αν δεν οργανώνονταν μεθοδικά και οι αντίστοιχοι προπαγανδιστικοί μηχανισμοί, σύμφωνα με τους οποίους για να είναι κάποιος ευτυχής πρέπει να έχει τη δυνατότητα να καταναλώνει. Φτάσαμε, έτσι, σήμερα σε ένα φαύλο κύκλο κατανάλωσης που απαιτεί όλα και μεγαλύτερες δόσεις για να ικανοποιηθεί. Αν η κατάσταση περιοριζόταν εδώ, τότε ο άνθρωπος, δίκαιως, ως επωμιζόταν τους καρπούς της αφροσύνης του.

Όμως το περιβάλλον έχει άμεσες επιπτώσεις στο περιβάλλον, οι οποίες συνδυαστικά και με άλλους ανθρωπογενείς παράγοντες, καθιστούν τον πλανήτη ιδιαίτερα ευάλωτο και τρωτό. Τα κράτη, φερειπείν, προβάλλουν συχνά μεγαλεπήβολα οικολογικά προβλήματα τα οποία σπάνια υλοποιούνται ή αν κάτι τέτοιο συμβεί περιορίζεται η προσπάθεια μέσα στα κρατικά όρια. Το θέμα, όμως, είναι ότι το οικολογικό ζήτημα είναι θέμα οικουμενικό, καθώς ο αέρας, τα ποτάμια, τα υπόγεια ύδατα, οι θάλασσες δεν έχουν σύνορα. Τα πουλιά, τα ψάρια και τα άγρια ζώα δεν έχουν πατρίδα, ταξιδεύουν ελεύθερα παντού.

Μελετητές αναγνωρίζουν ότι το πρόβλημα της ρύπανσης και της μόλυνσης είναι πράγματι σοβαρό. Το διοξείδιο του άνθρακα, το μεθάνιο και άλλα αέρια είναι σήμερα σαφώς αυξημένα. Μόνο αν αναλογιστούμε την εκρηκτική αύξηση του πληθυσμού σήμερα θα αντιληφθούμε και τον πολλαπλασιασμό των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων. Βέβαια, αυτό το γεγονός συνεπάγεται αύξηση των ρύπων, περιορισμό των φυσικών πηγών ενέργειας και των πλουτοπαραγωγικών πηγών, πολλαπλασιασμό των αποβλήτων, Η καταστροφή που υφίσταται η φύση λόγω του ασύδοτου ανθρώπινου ατομικισμού δεν τελειώνει εδώ.

Η ευμάρεια που κυνηγούν και ονειρεύονται όλα τα κράτη παγιδεύει τους ανθρώπους σε μια διεκδυστήριδα ανταγωνισμού και οικονομικών συμφερόντων με άμεσες επιπτώσεις στη φύση. Οι πυρηνικοί εξοπλισμοί, για παράδειγμα, υπηρετούν τα οικονομικά συμφέροντα των πολεμικών βιομηχανιών και αποτελούν απειλή για τον πλανήτη. Εν ονόματι των οικονομικών συμφερόντων πολλά από τα είδη του φυτικού και ζωικού βασιλείου αφανίζονται. Ας μη διαφεύγουν ακόμη της προσοχής μας και

πολλά άλλα προβλήματα όπως η διάδοση της παραγωγικής μεταλλαγμένων προϊόντων , η ευρύτατη χρήση φωτοφαρμάκων , των λιπασμάτων και των εντομοκτόνων , η εξάντληση των υδάτινων πόρων , η μετατροπή ποσοστού των γλυκών νερών σε υφάλμυρων , η ρύπανση από τα μεταφορικά και τα θερμαντικά μέσα.

Υπό αυτές τις συνθήκες το μέλλον του πλανήτη μας φαίνεται αρκετά δυσοίωνο , επειδή όχι μόνο έχουν περιοριστεί , αλλά και επειδή κάθε χώρα οραματίζεται μια ανάπτυξη χωρίς μέτρο. Η ανάπτυξη όμως –έννοια απείρως ευρύτερη – προϋποθέτει κυρίως πνευματική και ηθική συγκρότηση. Το έρεισμα , λοιπόν, που θα αποτελούσε ασφαλιστική δικλείδα για τον πλανήτη είναι επανεκτίμηση των αναγκών και ανατοποθέτηση της ανθρωπότητας απέναντι σε πολλά ζητήματα. Ομολογουμένως, ένας τέτοιος στόχος ηχεί σαν μια ρομαντική ουτοπία , στην ουσία όμως είναι ο μόνος ρεαλιστικός, αρκεί να καταλάβουμε πως ο άνθρωπος δεν είναι μόνος του στον πλανήτη αυτόν . Είναι άμεσα και στενά εξαρτημένος από όλα τα άλλα όντα.

Ο Α.Σβάίτσερ σωστά είχε τονίσει ότι σήμερα είναι έλλειμα ηθικής να μιλά ο άνθρωπος για σεβασμό στον άνθρωπο. Η παγκόσμια ηθική είναι έννοια σαφώς ευρύτερη, επειδή προϋποθέτει ταυτόχρονα το σεβασμό σε κάθε άλλο ον , ανεξάρτητα αν μπορεί να εκφράσει τη θέληση του για ζωή. Κάτι τέτοιο υπαγορεύει την οικολογική συνείδηση , μια συνείδηση ουμανιστική και δημοκρατική που πάνω από όλα θα στηρίζεται στις αρχές του μέτρου και της αρμονίας.

Επιμέλεια : Λέδε Ξένια

Φιλόλογος

Φροντιστήριο Ορόσημο - Αγίας Παρασκευής- Παπάγου-Χολαργός